

پنجره ی مخفی: بحثی در آموزش تاریخ به خردسالان و برخی منابع تازه در این مورد

ناقد: سلیمانی، مرضیه

اطلاع رسانی و کتابداری :: کتاب ماه تاریخ و جغرافیا :: شهریور 1390 - شماره 160
از 68 تا 72

آدرس ثابت : <http://www.noormags.com/view/fa/articlepage/961065>

دانلود شده توسط : حمیدرضا منصوریان

تاریخ دانلود : 1393/04/10 02:29:20

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابراین، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه [قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

www.noormags.com

بینچرہ مخفی

بحنی در آموزش تاریخ به خردسالان
و برخی منابع تازه در این مورد

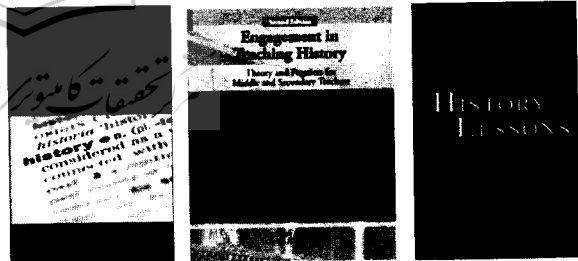
مرضیه سلیمانی

آموزش تاریخ باید وقایع محور باشد یا شخصیت محور؟ ماهیت تاریخ چیست و چگونه به برنامه‌ی آموزش ملی راه می‌یابد؟ اهداف اولیه‌ی یادگیری تاریخ در کودکان و نوجوانان چگونه محقق می‌شود؟ برنامه‌ریزی و سازماندهی این اهداف بر عهده‌ی چه کسانی است؟ استراتژی‌ی دستگاه‌های ذی‌ربط بر ای اصلاح اشتباهات گذشته چیست؟ کاستی‌های کتب درسی تاریخ کدامند و آیا در این زمینه، بدآموزی و تعصب نیز وجود دارد؟ چگونه تاریخ تحریف می‌شود؟ پیش‌نیازهای لازم برای آموزش درس تاریخ چه دروسی هستند؟ راهکارهای بهبود وضعیت آموزش تاریخ در چه سرفصل‌هایی می‌گنجد؟ ابزار و فنون در درک رویدادهای تاریخی چه نقشی دارند؟ سواد تاریخی معلمان، نحوه‌ی تدریس آن‌ها و استفاده‌ی روزآمد از اسناد و یافته‌های جدید چه نقش و اثری در آموزش تاریخ دارند؟ و سرانجام، سیاست‌های برآمده از نهاد قدرتمند دولت یا دستگاه‌های سنگین حکومتی چگونه موجب گسترش تلقی خاصی از تاریخ شده یا بخش‌های دیگری از آن را تحریف می‌کند؟

این پرسش‌ها از ضرورت‌های ورود به بحثی در موضوع مورد نظر ماست اما پیش از آن مایلیم مقدمه‌ای در باب ارزش و اهمیت آموزش تاریخ به کودکان و نوجوانان و تأثیر آن بر لایه‌های زیرین تفکر ایشان ارائه دهیم. تاریخ نه به عنوان یک علم، و نه به مثابه رابط میان ما و گذشته‌ی بومی یا جهانی هر انسانی، بلکه به عنوان عنصری زیباشناسانه و دارای ماهیتی مستقل و جذاب می‌تواند مورد توجه قرار داده شود. از این منظر، تاریخ به جهان متفاوت کودکان و نوجوانان وارد می‌شود؛ همچون افسانه و اسطوره که ما ضرورت وجود آن‌ها را طرح نمی‌کنیم و برای حضورشان برنامه‌ای نمی‌ریزیم. اما مثل یک روح در جسم و ساختار افراد و جوامع نفوذ می‌کند و عمیق‌ترین لایه‌های شخصیت ایشان را شکل می‌بخشد. تاریخ، شخصیت خردسالان ما را شکل می‌دهد. به آن‌ها چراغ می‌دهد تا راه را بهتر بشناسند و خود را در پرتو این نور، در آینده‌ی زمان حال مورد ارزیابی قرار دهند و بر اساس آن هویتی برای خود قائل شوند که امکان تعامل بهتر با جهان بیرون و درک جایگاهشان در همین لحظه و همین نقطه از جهان و زمان را برایشان فراهم می‌کند.

ما قایقی از اسطوره و افسانه می‌سازیم و آن را تاریخ می‌نامیم. این قایق از همان ابتدا، از تلقی نیاکان پیشاتاریخی ما که از تاریکی می‌هراسیدند و به خدایان پرشماری باور داشتند، با اسطوره‌ها و افسانه‌ها ساخته شد. کودکان هم چون ابتدای تاریخ ما هستند. نمی‌توانیم برای آن‌ها از روش و استدلال و

History Lessons: Teaching, Learning, and Testing in U.S. High School Classrooms

S.G. Grant

Publisher: Routledge (2003)

Language: English / 232 Pages

ISBN: 978-0805845037

Teaching History With Big Ideas: Cases of Ambitious Teachers

S.G. Grant

Publisher: Rowman & Littlefield education (2010)

Language: English / 180 Pages

ISBN: 1607097664

Engagement in Teaching History: Theory and Practice for Middle and Secondary Teachers

Frederick D. Drake & Lynn R. Nelson

Publisher: Prentice Hall (2008)

Language: English / 240 Pages

ISBN: 978-0131586734

گزینش سند و مدرک آغاز کنیم. می‌باید تعلق خاطر عمیق به موضوعی جذاب ایجاد کنیم تا آن‌ها با اعتمادی گسترده به این قایق بنشینند و راه خود را به ساحل آگاهی و درک همه‌جانبه پی گیرند.

این مسأله شاید بسیار بدیهی و ساده به نظر آید، اما در مواجهه با علم تاریخ، سرشت فرهنگی جوامع و روح اعتقادات افراد سروکار داریم و اگر در آموزش بدوی و اولیه خطا کنیم، هیچ‌گاه قادر به ترمیم آن نخواهیم بود. این که چرا یک جامعه حافظه‌ی تاریخی ندارد؟ یا چرا یک جامعه خرافاتی است؟ چرا یک جامعه بی‌اخلاق است؟ چرا یک جامعه از تعلقات ملی و شور میهنی خالی است؟ یا چرا یک جامعه فاقد معنویت است؟ چرا یک جامعه دستخوش اختلافات قومی است؟ و چرا یک جامعه به تمدن‌های عصر خود واکنش نشان می‌دهد اما آن دیگری ایستاست و هیچ اثری جز انفعال در آن مشاهده نمی‌شود؟ همه و همه به نحوی به بصیرت و فهم تاریخی و در یک معنای دقیق‌تر، به اهمیت تاریخ در میان آن اقوام و کیفیات آموزش تاریخ در طفولیت آنان بازمی‌گردد.

تاریخ را می‌توان تقسیم کرد و اساساً انواع طبقه‌بندی، از لوازم علم و آموزش است، اما بی‌تردید مهم‌ترین طبقه‌بندی درباره‌ی علم تاریخ و تاریخ هر ملت، تقسیم آن به آموزش ساده، عامه و تخصصی است. در سطح سوم، یعنی تخصصی، البته می‌توان از تقسیمات زمانی و دوره‌ای و موضوعی و مستندات و روش‌ها و... سخن گفت. در سطح دوم، نوع ارائه و توجه به مخاطب یا به اصطلاح، نیاز بازار، برای تعیین اعتبار و ارزش یا مقبولیت کار بسیار اهمیت دارد، اما در مرحله‌ی اول، یعنی آموزش ابتدایی و اولیه، با پیچیده‌ترین مسائل آموزش و پرورش رویه‌رو خواهیم بود.

حجم وسیعی از داده‌ها را باید برای مفاهیم یا ذهن‌هایی پاکیزه و سریع‌التأثیر گزینش کنیم و آن‌گاه به شیوه و امکاناتی برای عرضه‌ی آن نزدیک‌تر شویم. خطا در هر مورد، خطای آشکار در بنیاد یک بنای بلند و ظریف خواهد بود. تاریخ اثری روانی، اجتماعی، ملی و فرهنگی بر روان خردسالان می‌گذارد و اگر نتوانیم به درستی و بر اساس فهمی واقعی از پیام و مخاطب پیام و سرانجام شخصیت پیام‌رسان، این انتقال ادراک و علم را به سرانجام برسائیم، انسانی با هویتی متزلزل و فاقد تعلقات میهنی و ملی، و بی‌ارتباط با جامعه و فرهنگ خواهیم داشت.

در غیاب تاریخ، کنش‌های روانی و اعتقادی مناسبی هم برای کودکان نمی‌توان فراهم کرد؛ زیرا داشتن پیشینه‌ی جمعی و تاریخی ملی، در متن نوع تاریخ جهانی (که توازی حضور شما را در جهان گذشته و حال اثبات کند، و نیز الگوها و چهره‌های شایسته برای اثرپذیری، ارائه دهد) مهم‌ترین امکان نظری و فلسفی در ذهن‌های بسیط و کودکان است. این امکان، خصیصه‌های ظریفی دارد و در طبیعت ساده‌ی آن، واکنش‌های متعددی برانگیخته می‌شود. ما باید بهترین و قوی‌ترین واکنش‌ها را، همچون تارهای سازی موزون و خوش صدا، برانگیزیم. این گونه، آموزش تاریخ، مهم‌ترین ابزار در همبستگی ملی و مفاهیم اجتماعی خواهد بود و اصلاح مردی و صلاح قومی و مصلحت انسانی و صلح جهانی را در حافظه‌ی جمعی یک نسل پرورش داده و حمایت خواهد کرد.

در این باره بسیار می‌توان سخن گفت. اما مجال دیباچه‌ی این مکتوب، بیش از این نیست و به همین دلیل به سراغ معرفی سه کتاب و منبع مفید می‌رویم که طی یک دهه‌ی اخیر (۲۰۰۳، ۲۰۰۸، ۲۰۱۰) تألیف شده - به گمان و انتخاب

من - بیش از دیگر آثار و مأخذی که در موضوع مورد بحث ما منتشر شده، می‌تواند برای خوانندگان دقیق‌النظر و عالی‌قدر ما مفید باشد.

اس.جی. گرانث، استاد تاریخ در دانشگاه ولتی میسیگان، دانش‌آموخته‌ی آموزشی علوم اجتماعی در دانشگاه مین و صاحب‌نظر در حوزه‌ی آموزش و پرورش است. از وی تاکنون کتب و مقالات متعددی به چاپ رسیده که از جمله‌ی آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- فهم آن چه شاگردان درباره‌ی تاریخ می‌دانند^۱ (۲۰۰۷)
- مریدان آموزگار: آموزش در سن مسئولیت‌پذیری^۲ (۲۰۰۷)
- «یکسان کردن شاخص‌های تاریخ: آموزگاران، پژوهشگران و سیاست‌گذاران ارزیابی خویش از دانش و فهم تاریخ را ارائه می‌دهند.»^۳ (۲۰۰۷)؛ مقاله‌ی ارائه شده در همایش سالانه‌ی پژوهش‌های تربیتی امریکا - شیکاگو
- «واکنش معلمان چیست؟»^۴ (۲۰۰۷)؛ مقاله‌ی منتشره در نشریه‌ی آموزش اجتماعی شماره‌ی ۷۱، صص ۲۵۰-۲۵۴.
- اندازه‌گیری تاریخ: بررسی امتحانات دولتی در ایالات متحده^۵ (۲۰۰۶)
- «از کجا می‌دانیم که بچه‌ها چه می‌دانند؟»^۶ (۲۰۰۶)؛ مقاله‌ی ارائه شده در کنفرانس سالانه‌ی شورای ملی برای مطالعات اجتماعی - واشنگتن دی.سی.
- عمل خردمندان در آموزش علوم اجتماعی^۷ (۲۰۰۵)
- «منابع بسیاری: کاوشی پیرامون امتحانات کلاسی»^۸ (۲۰۰۵)؛ مقاله‌ی منتشره در نشریه‌ی نظر و پژوهش در آموزش علوم اجتماعی، شماره‌ی ۳۳، صص ۲۴۴-۲۴۵.
- ایجاد یک رویکرد قدرتمند نسبت به آموزش و یادگیری در مطالعات اجتماعی مقدماتی^۹ (۲۰۰۵)
- «پرسش از اصالت: بررسی سوالات سند - محور در امتحانات تاریخ و جغرافیای نیویورک»^{۱۰} (۲۰۰۴)؛ مقاله‌ی منتشره در نشریه‌ی Curriculum & Supervision شماره‌ی ۱۹، صص ۳۰۹-۳۳۷.
- «وضعیت امتحان تاریخ در سطح دولتی»^{۱۱} (۲۰۰۴)؛ مقاله‌ی ارائه شده در کنفرانس سالانه‌ی شورای ملی مطالعات اجتماعی - بالتیمور
- استفاده از اسناد در ارزشیابی اصالت (۲۰۰۳)
- پاسخ‌های یک معلم به امتحانات دولتی درس تاریخ در نیویورک (۲۰۰۲)
- بررسی رابطه‌ی میان کارکرد معلمان و فهم دانش‌آموزان از تاریخ (۲۰۰۱)
- آموزگاران و امتحانات (۲۰۰۰)
- نظر معلمان درباره‌ی امتحانات دولتی درس تاریخ (۲۰۰۰)

همچنین گرانث به خاطر نوع نگاه به مقوله‌ی آموزش تاریخ، نحوه‌ی تدریس و کیفیت و کمیت تألیفاتش، جوایز متعددی به خود اختصاص داده است، از جمله: جایزه‌ی ریاست افتخاری دانشگاه SUNY برای آموزش (دانشگاه بوفالو، ۲۰۰۶)، جایزه‌ی دستاوردهای پژوهشی در علوم اجتماعی (شورای ملی مطالعات اجتماعی، ۲۰۰۴)، و جایزه‌ی دیپارتمان ممتاز تاریخ در دانشگاه‌های امریکا (۲۰۰۰).

درس‌های تاریخ

آموزش، یادگیری و امتحان در دبیرستان‌های آمریکا^{۱۲} ۳۳۲ صفحه است و به تجربیات تدریس تاریخ توسط معلمان قدیمی و بررسی موردی شاگردان آن‌ها پرداخته است و با استفاده از اطلاعات جدید، آموزش تاریخ در گذشته و حال را مورد مقایسه قرار می‌دهد. نویسنده نشان می‌دهد که معلمان قدیم و جدید شباهت‌های بسیاری دارند و نحوه‌ی آموزش آن‌ها چندان تفاوتی

نکرده است. سپس با در نظر گرفتن همین تفاوت‌های اندک و ظریف، سؤالی بسیار مهم را پیش رو قرار می‌دهد: وضعیت سواد معلمان تاریخ در چه حدی است؟ آیا معلمان دانسته‌های خود را روزآمد می‌کنند یا نسل بعد از نسل تنها به تکرار محتویات کتب پیشین می‌پردازند؟

در بخش دیگری از کتاب، گرانانت تأثیر برگزاری امتحانات تاریخ و نتایج مثبت و منفی آن را وامی‌کاود. دانش‌آموزان از مقوله‌ی امتحان چه برداشتی دارند؟ و نقش تجربه و ابزار فنون در این میانه چیست؟ نویسنده طی سه فصل، سه مورد انتخابی را به محک نقد و بررسی می‌گذارد. و در دو فصل به نتیجه‌گیری و تحلیل می‌پردازد.

کل کتاب از چهار بخش و هشت فصل تشکیل شده است هر بخش حاوی دو فصل است و عناوین این فصول به ترتیب عبارتند از:

بخش نخست؛ آموزش تاریخ: ۱. آموزش تاریخ در حوزه‌ی جنگ‌های داخلی امریکا، تجربیات لیندا استریت^{۱۳} و جورج بلر^{۱۴}. ۲. سرشت تعلیم و تربیت^{۱۵} در کلاس‌های تاریخ.

بخش دوم؛ یادگیری تاریخ: ۱. دریافت شاگردان استریت و بلر از تاریخ. ۲. ماهیت فهم دانش‌آموزان از تاریخ.

بخش سوم؛ امتحان تاریخ: ۱. تأثیر امتحانات دولتی بر نحوه‌ی سؤالات بلر و استریت. ۲. انواع سؤالات و کیفیت طرح آن‌ها.

بخش چهارم؛ آموزگاران بلندپرواز: ۱. تأثیر و نفوذ آموزگاران بر دانش‌آموزان. ۲. تصمیم‌گیری‌ها و ارتقای دانش.

کتاب با مجموعه‌ی ارجاعات، نمایه‌ی عام و فهرست موضوعی پایان می‌یابد و سایر مباحثی که به طور فرعی مورد ارجاع یا اشاره قرار گرفته‌اند عبارت‌اند از: معرفی درس تاریخ و اهمیت آن، ماهیت تاریخ، آمادگی برای آموزش تاریخ، انواع مختلف فعالیت‌هایی که در آموزش تاریخ مورد استفاده قرار می‌گیرد، محیط و منابع لازم، راه‌های ایجاد محیط آموزشی، گزارش روند یادگیری در کودکان، اداره‌ی مؤثر کلاس توسط معلم و طرح مسأله، روش‌های تدریس تاریخ و ایجاد هماهنگی میان آن‌ها، مهارت‌های کلیدی و ...

مقدمه‌ی کتاب یکسره به استانداردهای آموزش تاریخ اختصاص یافته و نویسنده شواهدی از سال ۱۹۸۳ م. بدین سو ارائه می‌کند. نویسنده به معلمان درس تاریخ توصیه می‌کند گامی فراتر از کتاب بردارند و با طرح چالش و استفاده از ابزارها و روش‌های مختلف، کودکان را به درس تاریخ علاقه‌مند سازند.

آموزش تاریخ با ایده‌های بزرگ^{۱۶} عنوان کتاب دیگری از اس.جی. گرانانت

است. که به مسائل، مشکلات، نقشه‌ها و امکان‌مندی‌های معلمان درس تاریخ در دوره‌ی راهنمایی و متوسطه می‌پردازد. در واقع، گرانانت عنوان می‌کند که مسائل وقتی خود را نشان می‌دهند که معلمان با ایده‌های بزرگ به سراغ درس تاریخ می‌روند. در حین کار البته فرصت‌هایی نیز - هم برای آموزگار و هم دانش‌آموزان - پدید می‌آید که طی آن‌ها همگی به کاوش در تاریخ، بازیگران اصلی آن، رویدادها و مفاهیم بزرگ می‌پردازند. کتاب مجموعه مقالاتی است که عمدتاً توسط گرانانت و جیل م. گرادول^{۱۷} نوشته شده است. ویراستاری اثر بر عهده‌ی گرانانت بوده است.

محتوای اصلی کتاب بر محور هشت مورد تنظیم و تربیت یافته؛ هشت مورد مطالعه‌ای در هشت حوزه‌ی مختلف تاریخ که طی آن معلمان و دانش‌آموزان تجربیات مختلف خویش را باز می‌گویند و محیط‌های آموزش تاریخ را به چالش می‌کشند. هدف اصلی طرح این پرسش برای معلمان است که «ما چه درس می‌دهیم؟» نویسنده با انتخاب یک موضوع مثلاً امپریالیسم، آن را از چشم‌اندازهای گوناگون مورد بررسی قرار داده و ارتباط پیچیده‌ی این مفاهیم با برداشت‌های شخصی معلمان را در معرض دید قرار می‌دهد. آن‌گاه به سراغ دانش‌آموزان رفته و میزان تأثیر و نوع یادگیری در آن‌ها را ارزشیابی می‌کند.

تمام نویسندگان کتاب، معلم تاریخند و تلاش‌ها و پیروزی‌های خود را به تصویر می‌کشند. گویی برای آموزش تاریخ نقشه‌ی راهی به دست می‌دهند تا ضمن حکایت معلمان، راه‌های جدیدی را بگشایند که می‌پندارند برای شاگردانشان سودمند بوده است. این تجربیات، با پیشنهادها و عملی‌ویراستار همراه بوده و تردیدی باقی نمی‌گذارد که آموزش تاریخ، بیش‌تر به یک سفر شباهت دارد و دانش‌آموزان - همانند مسافران - باید زاد و توشه‌ی لازم را بگیرند و با راهنمایی یک راهنما (معلم) پای در راه گذارند.

نقش شخصیت‌ها در تاریخ یکی از مباحث جالب کتاب است. رابطه‌ی وقایع با اشخاص و این‌که کدام‌یک بر دیگری غلبه دارد، در ضمن مطالب اصلی مورد توجه قرار می‌گیرد. اتکای بیش از حد معلمان به کتاب‌های درسی، برش‌های تاریخی مندرج در کتاب‌ها - بدون هرگونه پیشینه یا توضیح بعدی که هم ذهن دانش‌آموزان و هم فرایند یادگیری را با انقطاع و گسست همراه می‌سازد - مسأله‌ی تحریف تاریخ و سیاه یا سفید دیدن وقایع و اشخاص، و اصل رعایت توازن در سازماندهی محتوای کتاب‌های درسی از دیگر مطالب فرعی کتابند.

کتاب در ۱۸۰ صفحه، نه فصل و یک مقدمه تنظیم شده است. مقدمه‌ی آن را گرانانت و گرادول مشترکاً نوشته‌اند و از ضرورت آموزش تاریخ به کودکان

تاریخ نه به عنوان یک علم، و نه به مثابه رابط میان ما و گذشته‌ی بومی یا جهانی هر انسانی، بلکه به عنوان عنصری زیباشناسانه و دارای ماهیتی مستقل و جذاب می‌تواند مورد توجه قرار داده شود. از این منظر، تاریخ به جهان متفاوت کودکان و نوجوانان وارد می‌شود؛ همچون افسانه و اسطوره که ما ضرورت وجود آن‌ها را طرح نمی‌کنیم و برای حضورشان برنامه‌ای نمی‌ریزیم. اما مثل یک روح در جسم و ساختار افراد و جوامع نفوذ می‌کنند و عمیق‌ترین لایه‌های شخصیت ایشان را شکل می‌بخشند

روایت، فیلم و نمایش را بازگفته و به بررسی مجلات مرتبط با این حوزه می‌پردازد.

دو فصل پایانی کتاب را **گرانت و گرادول** مشترکاً نوشته‌اند. در فصل هشتم تاریخ را به عنوان یک درس میان‌رشته‌ای تحلیل کرده‌اند و در فصل نهم الزام‌ها و معانی ضمنی آن را به دست داده‌اند. این کتاب در سال ۲۰۱۰ منتشر شده و آسیب‌ها و راهکارهای آموزش تاریخ را به دست می‌دهد.

دکتر فردریک دی. دریک^{۲۶} استاد تاریخ و رئیس برنامه‌ی آموزشی علوم اجتماعی و تاریخ در دانشگاه دولتی ایلینویز است. او به مدت ۳۸ سال به تدریس تاریخ و علوم اجتماعی اشتغال داشته، بیست سال در دبیرستان و هجده سال در دانشگاه. در سال تحصیلی ۲۰۰۴-۲۰۰۳ از او به عنوان برجسته‌ترین استاد این دانشگاه، تقدیر شد. اکنون او با همکاری **دکتر لین آر. نلسون**^{۲۷} - استادیار دانشگاه پوردو در رشته‌ی علوم اجتماعی - با سابقه‌ی ۳۹ سال تدریس - کتابی را پیرامون آموزش تاریخ و التزام آموزگاران تاریخ در مقطع راهنمایی و دبیرستان تألیف کرده است: **تعهد در آموزش تاریخ با عنوان فرعی «نظر و عمل برای آموزگاران مقاطع راهنمایی و متوسطه»**^{۲۸}.

پیش از این آثار دیگری از این دو متخصص چه به صورت مشترک و چه انفرادی منتشر شده است. حقوق دولتی و فدرالیسم امریکایی: یک تاریخ مستند^{۲۹} از آن جمله است که این دو به طور مشترک در سال ۱۹۹۹ منتشر کرده‌اند. همچنین استفاده از ارزشیابی‌های جایگزین برای بهبود وضعیت آموزش تاریخ^{۳۰} اثر مستقلی از **فردریک دی. دریک** (۱۹۹۷) است و آموزش تاریخ از طریق ادبیات کودکان^{۳۱} به **لین آر. نلسون** تعلق دارد (۱۹۹۹).

این کتاب در ۲۴۰ صفحه، سه بخش و ده فصل تنظیم شده است. بخش اول با عنوان «زمینه‌ی تئوریک» حاوی سه فصل است. فصل اول «آموزش تاریخ» نام دارد و مباحث زیر را در بر می‌گیرد: گذشته و حال، سازماندهی تاریخ پیرامون چند سال، منابع اصلی و منابع تفسیری و روایی، اهمیت اندیشه‌ی تاریخی، تاریخ به مثابه یک موضوع اساسی در مدرسه، فهم معنای تاریخ، رابطه‌ی میان تاریخ و آموزش مدنی، گفت‌وگوهای مشورتی.

فصل دوم «تاریخ آموزش تاریخ» نام دارد و از جمله مطالب مندرج در آن می‌توان به موارد زیر اشاره کرد: جست‌وجو برای عصر طلایی آموزش تاریخ؛ تاریخ، منابع اصلی و ادبیات؛ تاریخ در مدارس عمومی، تاریخ امریکا و تاریخ مومی جهان، سنت نمایشی و تقلیدی آموزش تاریخ، گروه‌های علاقه‌مند، تاریخ به مثابه رشته‌ی اصلی، تاریخ و خلق مطالعات اجتماعی، تاریخ و پروژه‌های جدید در علوم اجتماعی، تاریخ و مدل تصمیم‌گیری، تاریخ در حال

و نوجوانان سخن گفته‌اند. از نظر آن‌ها مطالعه‌ی تاریخ به کودکان یاری می‌رساند تا به یک شهروند خوب و مطلوب تبدیل شوند. بیش‌تر مؤلفان و معلمان تاریخ برآنند تا صرفاً مجموعه‌ای از اطلاعات و اخبار عمدتاً سیاسی و نظامی را در اختیار دانش‌آموز قرار دهند. اما از نسبت میان حال و گذشته غافلند. در عین حال، مسأله‌ی دیگر، عدم رعایت اصل تعادل و توازن در گزینش و ساماندهی محتوای کتب تاریخ، در مقاطع مختلف تحصیلی است. فصل اول با عنوان «تکامل یک ایده‌ی بزرگ» نوشته‌ی **میشائیل میپر**^{۱۸} است و به نحوه‌ی تدریس تاریخ افریقا اختصاص دارد. آغازگر این فصل یک پرسش است: چرا ما چیزی درباره‌ی افریقا نمی‌دانیم؟ آن‌گاه با یک بررسی تطبیقی، داده‌های معلمان و دانسته‌های دانش‌آموزان درباره‌ی تاریخ افریقا را وامی‌کاوید. «تعریف موفقیت با ایده‌های بزرگ» عنوان فصل دوم کتاب است، نوشته‌ی **مگان سامپسون**^{۱۹} و درباره‌ی چالش‌های پیش‌روی معلمان و روند تکامل آن‌ها «از هولوکاست تا دارفور» را **ژوزف کرب**^{۲۰} و **اندرو بیتر**^{۲۱} نوشته‌اند. این بخش تشکیل‌دهنده‌ی فصل سوم کتاب است و یکسره به مبحث نسل‌کشی در تاریخ اختصاص یافته است.

فصل چهارم اما با چرخشی کامل، از مفاهیم به مصادیق رسیده است. این فصل با عنوان «چگونه یاد بگیریم که درباره‌ی امحان نگران نباشیم و به دانش‌آموزان خوب نوشتن را بیاموزیم؟» نوشته‌ی **تریسیا دیویس**^{۲۲} است و نگرانی‌ها و دغدغه‌های معلمان و شاگردان درباره‌ی امتحان را در بوته‌ی نقد و بررسی گذاشته است. نویسنده‌ی مواردی مانند آموزش معلمان، تغییر نگرش به درس تاریخ، استفاده از ابزارهای همچون نقشه و کتب غیردرسی، تماشای فیلم‌های تاریخ، تشکیل کارگاه‌های مرتبط بازدید از مراکز تاریخی و برگزاری مسابقات هیجان‌انگیز را مؤثرتر از امتحانات دانسته است.

فصل پنجم «انتظارات بزرگ» نام دارد. در این بخش **سارا فولز**^{۲۳} به مبحث شمول تاریخی توجه کرده و در ضمن، اشتباهات و تحریفات تاریخ را بررسی کرده است. به عقیده‌ی او تعصب قومی، دینی، ملیتی و سایر تعصب‌ها در کنار ناآگاهی و کم‌سوادی، به تحریف یا تغییر تاریخ منجر می‌شود. «یک متدولوژی برای ملتزم ساختن دانش‌آموزان» عنوان فصل شش کتاب است که نوشته‌ی **جولی ذیل**^{۲۴} است. در این‌جا او تجربیات خویش را به عنوان یک معلم تاریخ روایت می‌کند و با اتکا به این تجربیات و نیز اطلاعات و علوم جدید، شیوه‌های ملتزم و یا علاقه‌مند کردن دانش‌آموزان به درس تاریخ را بازمی‌گوید.

«بازسازی تاریخ»، نوشته‌ی **ماری بت بروس**^{۲۵} در فصل هفت مطمح نظر قرار گرفته است. نویسنده‌ی شیوه‌های ترسیم رویدادهای تاریخ در قالب

تاریخ اثری روانی، اجتماعی، ملی و فرهنگی بر روان خردسالان می‌گذارد و اگر نتوانیم به درستی و بر اساس فهمی واقعی از پیام و مخاطب پیام و سرانجام شخصیت پیام‌رسان، این انتقال ادراک و علم را به سرانجام برساینیم، انسانی با هویتی متزلزل و فاقد تعلقات میهنی و ملی، و بی‌ارتباط با جامعه و فرهنگ خواهیم داشت

افسول، تاریخ احیا می‌کند، تعریف علوم اجتماعی، باز هم تاریخ به بازسازی می‌پردازد، بحث و گفت‌وگوهای درونی.

پی‌نوشت

- 1 - Understanding What Children Know about history
- 2 - Teacher educators: Teaching in an age of accountability
- 3 - Identifying the markers of History: Teachers, researchers and Policymakers describe the assessment of historical knowledge and understanding
- 4 - How are teachers responding?
- 5 - Measuring history: cases of state - level testing across united states
- 6 - How do we know what kids know?
- 7 - Wise Practice in Teaching Social Studies
- 8 - The Sources are many: exploring teachers' selection of classroom texts
- 9 - Constructing a powerful approach to teaching and learning in elementary social studies
- 10 - A question of authenticity: examining the document based question on the New York history and geography exam.
- 11 - The state of state-level history testing
- 12 - History lessons: Teaching, Learning, and Testing in U.S. High School Classrooms
- 13 - Linda strait
- 14 - George Blair
- 15 - Pedagogy
- 16 - Teaching History with Big Ideas
- 17 - Jull M. Gradwell
- 18 - Michael Meyer
- 19 - Megan Sampson
- 20 - Joseph karb
- 21 - Andrew Beither
- 22 - Tricia Davis
- 23 - Sarah Foels
- 24 - Julie Doyle
- 25 - Mary Beth Bruce
- 26 - Frederick D. Drake
- 27 - Lynn R. Nelson
- 28 - Engagement in Teaching History: Theory and Practice for Middle and secondary Teachers
- 29 - States Rights and American Federalism: A Documentary History
- 30 - Using alternative assessments to improve the teaching and learning of history
- 31 - Learning history through children's literature

«اندیشه‌ی تاریخی» عنوان فصل سوم کتاب است و حاوی این مضامین است: اندیشه‌ی تاریخ چیست؟، اندیشه‌ی تاریخی و آگاهی تاریخی، اندیشه‌ی تاریخی و توضیح علت و معلولی، اندیشه‌ی تاریخ و چارچوب ارجاع، نیاز به آموزش اندیشه‌ی تاریخی، تحلیل ساختارمند و خلق اندیشه‌ی تاریخی، ذهن دانش‌آموزان لوح سفید نیست، آموزش به مثابه سکوی اعدام، خلق یک چارچوب برای آموزش معنادار.

بخش دوم کتاب با عنوان «ارزشیابی و طرح‌ریزی» نیز حاوی سه فصل است: «سازماندهی رشته‌های تاریخی شما انتخاب معنادار»، حاوی مبحث زمان، هدف از آموزش تاریخ، سازماندهی زمانمند تاریخ، سازماندهی موضوعی، انتخاب مفهومی در تاریخ جهان، تاریخ آمریکا، گذشته همچون یک پیشه‌ی پرداخت. «درس و طراحی واحد» که دربرگیرنده‌ی سه مبحث است: کتب درسی و استانداردها، طرح درس، ایجاد یک طرح هماهنگ. «خلق فهم تاریخی و ارتباط از طریق نمایش». در این فصل مطالب زیر مطرح نظر قرار گرفته است: اجرای نمایش و ادبیات تاریخی، وجوه دانش، وجوه دلیل، ارتباطات، یک دستورالعمل تاریخی، توصیه‌هایی در جهت استفاده از سر فصل‌ها، نمونه‌هایی از نمایش‌های تاریخی.

بخش سوم کتاب با عنوان کلی «آموزش و تعلیم» چهار فصل را در بر می‌گیرد. فصل هفت یعنی استفاده از منابع اولیه، با ارائه‌ی سه رویکرد متفاوت، مباحث زیر را مورد واکاوی قرار داده است: گونه‌شناسی پنج نوع منابع اولیه، راه‌کارهای مرسوم در استفاده از منابع اولیه، سه رویکرد، انتخاب میان رویکردها، نمونه‌هایی از هر یک از رویکردها، اهمیت طرح پرسش، اصلاح اسناد، داستان تاریخی و تحلیلی تاریخی، دستیابی به دانش تاریخی و فهم آن. فصل هشت ملاحظه و بحث و گفت‌وگو در آموزش تاریخ نام گرفته و مباحثی همچون اهمیت گفت‌وگو، گوناگونی بحث و نظر، طرح بحث در کلاس درس، تحقیق و پژوهش، مسأله زمان و مکان، و ارائه‌ی منابع مختلف به دانش‌آموزان را در بر می‌گیرد.

در فصل نه با عنوان استفاده از تصاویر تاریخی برای الحاق دانش‌آموزان به گذشته، پنج موضوع مورد نظر نویسنده قرار گرفته است. تنوع شیوه‌های آموزش، استفاده از تصاویر برای درگیر کردن دانش‌آموزان در بحث، استراتژی یک: مردم، زمان و مکان؛ استراتژی دو: شباهت‌ها و تفاوت‌ها؛ استراتژی سه: تحلیل کروی/دایره‌ای.

سرانجام فصل دهم نیز «استفاده از نوشتن برای الحاق دانش‌آموزان به گذشته» نام دارد و دربرگیرنده‌ی پنج موضوع اصلی است: نوشتن و دانش تاریخی، راهنمای نوشتن، سه گونه نوشتن، اهمیت پاراگراف‌ها، نوشته‌های تأثیرگذار.

یک نتیجه‌گیری، یک واژه‌نامه و یک نمایه‌ی عام پایان بخش کتابند و کتاب، در حقیقت راهنمای عملی آموزش تاریخ برای معلمان به شمار می‌رود. از جمله مباحث جالب کتاب یکی درک و کاربست نظام علت و معلولی در ارائه‌ی درس تاریخ است. همچنین فهم درست زمان و مکان و ارتباط تنگاتنگ این دو یا یکدیگر و با علوم و شرایط اجتماعی؛ درک مسأله‌ی تغییر و تبدیل در زمان، فهم عینیت تاریخی و هویت تاریخی، نحوه‌ی استفاده از مدارک و اسناد، چگونگی استفاده از تفسیر در تاریخ و آسیب‌شناسی روش‌های آموزش تاریخ